

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a Mgr. Petra Sedláka, Ph.D., v právní věci

žalobkyně: **Recovera Využití zdrojů a. s. (dříve SUEZ Využití zdrojů a. s.)**
IČO 25638955
sídlem Španělská 1073/10, 120 00 Praha
zastoupena advokátkou JUDr. Lenkou Příkazskou
sídlem Vodičkova 31, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**
sídlem Kolářská 451/13, 746 01 Opava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2022, č. j. 3907/1.30/19-16

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V této věci soud posuzoval otázku, zda měla být žalobkyně shledána vinnou ze správního deliktu na úseku bezpečnosti práce podle § 30 odst. 1 písm. f) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce.

2. Oblastní inspektorát práce („správní orgán“) zahájil s žalobkyní kontrolu, jejímž podnětem byl smrtelný úraz L. Š. („poškozený“). K úrazu došlo 31. 5. 2018 na manipulační ploše určené pro nakládku a vykládku nákladních vozidel. Toho dne J. Z., zaměstnanec žalobkyně („zaměstnanec“, „řidič“), řídil nákladní vozidlo, s nímž započal jízdu vzad, na kterou, dle svých slov, poškozeného předtím slovně upozornil. I přes výstražný tón však poškozený vstoupil za vozidlo a otočil se k němu zády. Následně došlo ke střetu vozidla s poškozeným, při kterém utrpěl smrtelné zranění.
3. Na základě provedeného přestupkového řízení byla žalobkyně rozhodnutím správního orgánu ze dne 9. 4. 2019, č. j. 37468/9.30/18-14, shledána vinnou ze spáchání správního deliktu na úseku bezpečnosti práce, neboť se s poškozeným vzájemně neinformovala o rizicích a přijatých opatřeních, a dále nezajistila bezpečné couvání nákladního vozu za pomoci další osoby. Za spáchaný správní delikt jí byla uložena pokuta ve výši 85 000 Kč. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný dne 18. 6. 2019 rozhodnutím č. j. 3907/1.30/19-5 zamítl.
4. Toto rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Brně zrušil rozsudkem ze dne 8. 12. 2019, č. j. 31 Ad 10/2019-68 a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že je rozhodnutí v části nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se žalovaný dostatečně nezabýval otázkou, zda byl v areálu TextilEco a.s., v němž k nehodě došlo, v předmětném čase dostatečný rozhled a prostor pro prevenci střetu. V části pak bylo rozhodnutí vydáno v rozporu s právními předpisy, neboť povinnost vzájemně se informovat podle § 101 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, se podle soudu nevztahovala na poškozeného. Žalovaný dospěl k závěru, že vytýkané vady stíhaly také rozhodnutí správního orgánu I. stupně, zrušil proto i prvostupňové rozhodnutí a věc mu vrátil k novému projednání.
5. Oblastní inspektorát práce žalobkyni rozhodnutím ze dne 1. 6. 2022, č. j. 37468/9.30/18-22, uznal vinnou ze spáchání správního deliktu na úseku bezpečnosti práce podle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce, jehož se dopustila tím, že při zajišťování bezpečnosti práce nedodržela své povinnosti. Zprvu se s L. Š. jako podnikající fyzickou osobou vzájemně neinformovali o rizicích a přijatých opatřeních k ochraně před jejich působením, která se týkala výkonu práce a plnění pracovních úkolů v areálu, kde k nehodě došlo. Tím porušila § 101 odst. 3 zákoníku práce ve znění účinném do 30. 6. 2019. Zadruhé žalobkyně nezajistila bezpečné couvání nákladního vozu za pomocí dalšího zaměstnance, ačkoliv to vyžadovaly okolnosti, zejména nedostatečný rozhled. Tím porušila § 102 odst. 1 zákoníku práce v návaznosti na § 4 písm. a) ve spojení s přílohou č. 1 bodem 2 písm. c) nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozu dopravy dopravními prostředky. Správní orgán žalobkyni uložil pokutu ve výši 72 000 Kč a povinnost nahradit náklady správního řízení 1 000 Kč. Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně bránila odvoláním, které žalovaný zamítl jako nedůvodné.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

6. Žalobkyně namítala nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného. Potřebnost asistence další osoby při couvání je třeba vyhodnotit vždy vzhledem ke konkrétnímu místu a okolnostem na něm panujícím. V posuzovaném případě nebyla tato potřebnost ani zjištěna, ani naplněna. Zaměstnanec žalobkyně na místo jezdil pravidelně a znal jej, nikdy asistenci nepotřeboval. Poškozený byl informován, že nákladní vůz bude couvat, a jeho následné jednání nebylo možno předpokládat, ovlivnit, ani mu zamezit.

7. Žalobkyně dále namítala, že dostala povinnosti podle bodu 2 písm. c) nařízení vlády č. 168/2002 Sb., podle kterého je zaměstnavatel povinen zajistit, aby zaměstnanec zabezpečil bezpečné otáčení nebo couvání za pomoci dalšího zaměstnance, vyžadují-li to okolnosti. V kapitole 13 Dopravně provozního řádu – provoz Boskovice totiž žalobkyně stanovila, že kvůli nedostatečnému rozhledu a kvůli zajištění prostoru je řidič povinen si zajistit osobu, která jej bude bezpečně navigovat. Bezpečné otáčení a couvání tak byl vždy povinen zajistit pouze a jen řidič vozidla, nikoliv žalobkyně jakožto zaměstnavatel. Tato povinnost byla jednoznačně uložena, vyžadována a také průběžně kontrolována. Nezajištění další osoby jde proto pouze k tíži řidiče jakožto zaměstnance.
8. Žalobkyně konečně nesouhlasí se závěrem správních orgánů, že v rámci hodnocení důkazů má větší vypovídací hodnotu vyjádření řidiče ze dne 13. 7. 2018 pro Policii, neboť je bezprostřední a popisuje skutečný stav věci. Předmětný dokument nemá žalobkyně k dispozici a není součástí spisu, tudíž se k němu nemohla vyjádřit. Řidič se nadto nikdy policejnímu orgánu nevyjadřoval k přehlednosti prostoru a na jeho vyjádření je třeba nahlížet s tím, že cílem řidiče bylo zejména vyhnout se trestnímu stíhání. Rozhodná je proto jeho svědecká výpověď ze dne 18. 2. 2019 učiněná po řádném poučení o následcích krivé výpovědi.
9. Žalobkyně tudíž navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a žalobkyni přiznal náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalované

10. Žalovaný konstatoval, že se správní orgány náležitě vypořádaly s námitkami žalobkyně. Žalovaný ke tvrzenému přenesení povinnosti zajistit při couvání asistenci další osoby na zaměstnance uvedl, že se jedná o povinnost nepřenositelnou. Ve vozidle nejel další zaměstnanec žalobkyně, který by řidiči mohl poskytnout součinnost. Interní předpis zároveň nestanovil, jakou jinou osobu by měl řidič o pomoc žádat. Žalobkyni přenesená povinnost proto ani reálně nešla v praxi uplatnit. Tvrzení ohledně vykonávané kontroly této povinnosti nemá oporu v kontrolním spise ani ve správním řízení.
11. Vyjádření řidiče ze dne 13. 7. 2018 je založeno v kontrolním spise, pouze jej inspektor chybně nezapsal do spisového přehledu. Žalobkyně se s tímto důkazem seznámila dne 16. 1. 2019 v rámci protokolu o dokazování mimo ústní jednání. Žalovaný nesouhlasil ani s námitkami proti hodnocení důkazů. Tvrzení, že všechna vyjádření učiněna před zahájením správního řízení byla činěna za účelem ochrany před možným trestním stíháním označil za ničím nepodloženou domněnku.
12. Na základě výše uvedeného proto žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Posouzení věci

13. Soud ve věci nařídil jednání, při němž účastníci setrvali na svých stanoviscích. Soud neprovedl důkazy navržené žalobkyní v žalobě, neboť všechny tyto důkazy jsou součástí správního spisu, který měl soud k dispozici a jímž se v soudním řízení správním dokazování neprovádí.
14. Žaloba není důvodná.

15. Žalobkyně žalobou brojí pouze proti druhému skutku, podle nějž nezajistila bezpečné couvání nákladního vozu za pomoci dalšího zaměstnance, ačkoliv to vyžadovaly okolnosti, zejména nedostatečný rozhled. Podle § 102 odst. 1 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům. Podle § 4 písm. a) nařízení vlády č. 168/2002 Sb. jsou další požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování silniční dopravy, uvedeny v příloze č. 1 k tomuto nařízení. Dle bodu 2 písm. c) této přílohy je zaměstnavatel dále povinen zajistit, aby zaměstnanec zabezpečil bezpečné otáčení nebo couvání za pomoci dalšího zaměstnance, vyžadují-li to okolnosti, zejména nedostatečný rozhled nebo terén mimo pozemní komunikace.
16. Krajský soud ve svém předchozím zrušujícím rozsudku konstatoval, že potřebu asistence další osoby je nutné posuzovat podle konkrétní situace a také s ohledem na případné další předpisy platné v jednotlivých areálech jiných zaměstnavatelů. Správní orgány neměly posuzovat, zda zaměstnanec areál zná a považuje jej za obecně přehledný, jak se snažila nastínit žalobkyně. Úkolem správních orgánů bylo zjistit a posoudit, jaký měl řidič rozhled a jak byl areál přehledný v době, kdy došlo ke smrtelnému úrazu. Rozhled i přehlednost prostoru totiž mohou být ovlivněny celou řadou faktorů, včetně umístění jednotlivých vozidel a jejich množství, polohou nakládaných kontejnerů, jakož i počasím a dalšími vlivy. Pouze vzhledem k dané konkrétní situaci a konkrétnímu času je tudíž možno vyhodnotit, zda byla dostatečně zajištěna bezpečnost a ochrana zdraví při práci, tedy zda byly dodrženy příslušné právní předpisy.
17. Správní orgán tyto pokyny soudu ve svém novém rozhodnutí bezezbytku splnil. Tím, jak přehledná byla situace v den nehody, se vyčerpávajícím způsobem zabýval na stranách 9 až 12 svého rozhodnutí. Nejdříve vymezil důkazní prostředky, ze kterých vycházel, což byly zejména výpovědi řidiče, a shrnul informace, které z nich získal. Poté obsáhle popsal situaci na základě kamerového záznamu, na kterém byla nehoda zdokumentována. Tyto poznatky zhodnotil v jejich vzájemné souvislosti, vypořádal se také s rozporem mezi tvrzeními zaměstnance ve svědecké výpovědi v rámci správního řízení (kterou žalobkyně považovala za jedinou správnou) a mezi výpověďmi v rámci šetření Policií České republiky. Žalobkyně namítala, že nelze využít výpověď zaměstnance činěnou v rámci trestního řízení, neboť se snažil zabránit trestnímu stíhání, a tudíž nevypovídal pravdivě, na rozdíl od správního řízení, kde byl řádně poučen o následcích křivé výpovědi. Tato námitka je však pouze nepodložená domněnka, neboť z ničeho nevyplývá, že by výpovědi učiněné v rámci šetření Policií České republiky měly být nepravdivé. Naopak se shodují také s poznatky vyplývajícími z kamerového záznamu. Soud se proto ztotožňuje se závěrem správních orgánů, že je podstatný bezprostřední a doposud nezkreslený dojem řidiče z celé situace, který vyplývá z výpovědí učiněných s co nejkratším časovým odstupem od nehody. Ostatně zaměstnanec prostor označoval jako nepřehledný vícekrát a správní orgány si tak závěr učinily na základě množství důkazních prostředků, včetně již zmíněného videozáznamu. Z rozhodnutí je tak zřejmé, jaké skutečnosti vzal správní orgán za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předesílané žalobkyní za nesprávné a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů.
18. Krajský soud zdůrazňuje, že rozhodnutí obou správních orgánů tvoří jeden celek. Nebylo proto chybou, pokud žalovaný odvolací námitku vypořádal pouze stručně a odkázal na zevrubné (a správné) posouzení této otázky správním orgánem prvního stupně. Zdejší soud

proto uzavírá, že úvaha správních orgánů je logická, vychází z předložených důkazů a není v rozporu s obsahem spisového materiálu. Správní orgány tak náležitě zjistily skutkový stav. Z odůvodnění rozhodnutí je jasné, jaké důvody vedly správní orgány k vydání napadeného rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí, kterou namítala žalobkyně, nelze vnímat jako subjektivní představu o tom, jak měl žalovaný rozhodnout, nebo jakým způsobem měly správní orgány hodnotit důkazy. Jde o objektivní překážku, která by zdejšímu soudu bránila závěry žalovaného řádně přezkoumat. Takovou překážku však zdejší soud neshledal.

19. K námitce „přenosu“ povinnosti žalobkyně na jejího zaměstnance se krajský soud vyjádřil již ve svém předchozím rozsudku: *„nařízení vlády č. 168/2002 Sb. dává zaměstnavateli toliko povinnost zajistit, aby zaměstnanec zabezpečil bezpečné couvání za pomoci další osoby. Pro naplnění této povinnosti není dostačující, aby zaměstnavatel zakomponoval do svého interního předpisu povinnost zaměstnance zajistit si při couvání asistenci další osoby, nýbrž také aby toto bylo reálně možné uplatnit v praxi. To znamená, že má-li zaměstnavatel za to, že je areál nepřehledný, a vyjádří to ve svém interním předpise, má povinnost zajistit osobu, která bude asistenci při couvání zajišťovat. Zaměstnanec pak má povinnosti tuto osobu oslovit a její asistence využít.“* Povinnost zajistit, aby zaměstnanec zabezpečil bezpečné couvání, je tedy povinností žalobkyně jakožto zaměstnavatele. Té se nemůže zprostit tím, že do interního předpisu zakomponuje povinnost zaměstnance, aby si osobu na asistenci zajistil sám. V případě, že zaměstnavatel není schopen zajistit další osobu, existují i jiné možnosti, jak zajistit dostatečný rozhled a přehled řidiče, jako jsou např. kamery, které ostatně žalobkyně po incidentu na vozidla zakoupila a namontovala. Ani tato námitka proto není důvodná.
20. Konečně nedůvodnou shledal soud též námitku, že součástí spisu není výpověď řidiče ze dne 13. 7. 2018. Výpověď, přesněji poskytnutí součinnosti, je součástí kontrolního spisu, kde sice není uvedena ve spisovém přehledu, ovšem nachází se na listu č. 23. Číslem 23 je (zřejmě z důvodu pochybení) označen také protokol o kontrole, který je ve spisu umístěn před poskytnutím součinnosti. Ten je již ve spisovém přehledu uveden. Pouhé neuvedení písemnosti ve spisovém přehledu ovšem neznamená, že není součástí spisu, resp. že nebyla pro žalobkyni přístupná. Podle protokolu o dokazování z ústního jednání ze dne 16. 1. 2019 byl jako listinný důkaz proveden úřední záznam Policie ČR ze dne 31. 5. 2018 i poskytnutí součinnosti ze dne 13. 7. 2018. Za žalobkyni se dokazování účastnil zplnomocněný zástupce Mgr. M. V., který protokol jako správný stvrdil svým podpisem. Žalobkyně tak byla s dokumentem dostatečně seznámena, měla jej dostupný i při nahlížení do spisu a mohla se k němu kdykoliv vyjádřit.
21. Soud závěrem ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod konstatuje, že v průběhu soudního řízení nedošlo k takovým změnám právních předpisů, které by měly za následek pro žalobkyni výhodnější posouzení jejího jednání.

V. Závěr a náklady řízení

22. Soud tedy shledal námitky žalobkyně neopodstatněnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního („s. ř. s.“).
23. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. dubna 2024

Mgr. Petr Šebek v. r.
předseda senátu